

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії,
ректор ДЗВО «Університет
менеджменту освіти»

М. О. Кириченко

2020 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність: 053 «Психологія»

освітньо-професійна програма:

«Психологія»

Київ – 2020

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ	5
ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ	6
Модуль 1. Загальна психологія	6
Модуль 2. Вступ до спеціальності: психологія	9
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	12
ПИТАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ	13
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	16
ЗРАЗОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ	17

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування (далі – Програма) є складовою нормативної документації ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти» та передбачає зміст вступного випробування за спеціальністю 053 «Психологія».

При складанні програми вступного фахового вступного випробування було враховано: Закон України «Про освіту»; Закон України «Про вищу освіту»; Наказ МОН «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» (від 24.04.2019 р. № 565); Правила прийому на навчання до Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» у 2020 році.

Вступники освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст, які бажають продовжити професійну підготовку на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» повинні володіти комплексом фахових та особистісних компетенцій, які допоможуть їм опанувати освітню програму певного рівня вищої освіти та бути успішними у цьому процесі. Зміст програми фахового вступного випробування має комплексний характер. Склад дисциплін визначено з числа тих, які формують належний рівень компетенцій з психології, необхідних для визначення готовності до навчання.

Під час фахового вступного випробування вступники мають продемонструвати засвоєння теоретичного матеріалу (загальні закономірності, механізми виникнення, функціонування і розвитку психіки), розуміння психічних феноменів, поведінки, діяльності, особливостей взаємодії людей у малих і великих соціальних групах, усвідомлення та розуміння індивідуальних психічних особливостей, знання особливостей професії психолога в різних сферах суспільної практики та видів його діяльності, етичні принципи діяльності психолога, а також застосування основних психологічних теорій та методів науки.

Мета фахового вступного випробування - оцінювання підготовленості вступників до здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія», які вступають на основі освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня та формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Форма фахового вступного випробування - тестування. Тестування на сучасному етапі вважається одним з ефективних методів перевірки ступеня готовності вступників до навчання. Для проведення тестової перевірки знань використовуються тестові завдання закритої форми із запропонованими відповідями, з яких вибирають правильні відповіді з множинним вибором. Тестові завдання мають критеріально-орієнтовний характер та належать до психологічних методик, спрямованих на оцінку досягнутого рівня розвитку

здібностей, знань та вмінь абітурієнтів. Система базових тестових завдань сформована шляхом експертної оцінки кожного завдання і їх сукупності та охоплює всі змістовні частини з комплексу визначених дисциплін. Кожне тестове завдання закритої форми складається з двох компонент: запитальної (змістовної) частини; варіантів відповідей. Тестування здійснюється протягом 1 години 20 хв.

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Абітурієнти, що вступають на навчання за спеціальністю 053 «Психологія» повинні володіти основним категоріальним апаратом психології, яким оперують науковці у дослідженнях перебігу людського життя та знати:

- ✓ проблеми виникнення, функціонування та розвитку психіки;
- ✓ етапи розвитку психологічної науки;
- ✓ методологічні принципи психологічного дослідження та етапи його проведення;
- ✓ якими методами користується психолог у сучасних наукових дослідженнях психіки людини;
- ✓ природу та сутність психіки людини;
- ✓ сутність та особливості психічних процесів, психічних станів, психічних властивостей особистості;
- ✓ психологічний аналіз особистості у діяльності і спілкуванні;
- ✓ індивідуально-психологічні властивості людини;
- ✓ специфіку діяльності психолога в різних сферах соціальної практики, її завдань, функцій та цілей;
- ✓ етичні принципи діяльності психолога, освітньо-кваліфікаційних характеристик, прав і обов'язків психолога; форм професійної взаємодії психологів;
- ✓ вимоги до особистості психолога та знання шляхів вдосконалення професійних якостей та здібностей психолога.

Відповіді вступника мають свідчити про: обізнаність у найважливіших питаннях психології; сформовані наукові уявлення про природу психіки; методи та результати дослідження психічних явищ; усвідомлення задач і проблем сучасної психології; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; готовність вступника до оволодіння узагальненою характеристикою професії психолога; здатність до застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності; а також до розвитку особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків.

ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ

Модуль 1. Загальна психологія

Тема 1. Психологія як наука

Предмет психології. Місце психології в системі наук. Міждисциплінарні зв'язки психології. Поняття про психічні явища, процеси, стани, властивості та особливості психіки людини. Проблема предмета психології. Основні принципи психології їх характеристика. Галузі сучасної психології та їх класифікація. Основні тенденції розвитку сучасної психології. Зв'язок психології з іншими науками.

Класифікація методів психологічної науки. Організаційні, експериментальні (лабораторний та природний), психодіагностичні (тести, анкети, опитувальники, соціометрія, спостереження, співбесіда, метод аналізу продуктів діяльності, біографічний метод, контент-аналіз) методи, методи обробки результатів дослідження, інтерпретаційні методи.

Тема 2. Основні етапи розвитку психології.

Періодизація становлення психологічної науки. Психологія як наука про душу. Внесок античних філософів (Фалес, Анаксимандр, Анаксимен, Геракліт, Демокрит, Платон, Аристотель) та лікарів (Алкмеон, Гіппократ, Герофіл, Еразістрат, Гален) у становлення психологічної науки. Розуміння психології як науки у середньовіччі (Авіценна, Аверроес, Т. Аквінський, Р. Бекон) та в епоху Відродження (Леонардо да Вінчі, Ф. Бекон, Г. Перейра). Психологія як наука про свідомість. Погляди Р. Декарта, Б. Спінози, Г. Лейбніца, Т. Гоббса на душу та тіло людини. Виникнення асоціативної психології.

Вплив природничих наук на розуміння предмета психології у другій половині XIX ст. Основні програми розвитку психології як самостійної науки (В. Вундт, Ф. Brentano, І. Сеченов). Виникнення структурної та функціональної психології. Визнання психології як самостійної галузі знань. Становлення психології як самостійної науки в Україні (О. Потебня, Ю. Охорович, І. Сікорський, М. Ланге, П. Ковалевський).

Психологія як наука про поведінку, несвідомі психічні явища та цілісні структури психіки. Поведінка як основний предмет психології (біхевіоризм, рефлексологія, реактологія). Теорія діяльності. Несвідомі психічні явища як предмет вивчення психології (психоаналіз, аналітична психологія, індивідуальна психологія, неофрейдизм). Поняття про глибинну психологію. Цілісні структури свідомості як предмет психології (гештальтпсихологія). Розвиток психологічної науки в Україні на третьому етапі її розвитку (В. Зеньковський, С.-М. Балей та ін.).

Психологія як наука про пояснення та розуміння психіки (необіхевіоризм, гуманістична психологія, когнітивна психологія, трансперсональна психологія, психологія вчинку). Розвиток вітчизняної психології на четвертому етапі (Г. Костюк, П. Зінченко, Д. Елькін, Я. Цурковський, М. Година та ін.). Причини відставання вітчизняної психології.

Тема 3. Психіка людини

Визначення поняття про психіку людини. Структура психіки. Механізми психіки: відображення, проектування та опредмечення оточуючого середовища. Виникнення психіки. Рівні розвитку психіки: подразливість, чуттєвість, поведінка, свідомість.

Рефлекторна природа психіки (І. М. Сеченов). Діяльність великих півкуль головного мозку (І. П. Павлов). Види та умови утворення рефлексів (безумовні, умовні). Умови утворення умовних рефлексів. Основні процеси нервової діяльності: збудження та гальмування. Закон іррадіації й концентрації нервових процесів. Закони взаємної індукції. Види індукції (позитивна і негативна). Перша і друга сигнальна система: фізіологічне підґрунтя, значення. Характеристика динамічного стереотипу.

Психіка і свідомість. Виникнення людської свідомості. Сутність свідомості. Психологічні ознаки свідомості. Напрями розвитку свідомості. Характеристика самосвідомості. Свідомі і неусвідомлювані процеси.

Тема 4. Особистість у діяльності та спілкуванні

Поняття про особистість та її структуру. Психологічні і біологічні аспекти у структурі особистості. Структура особистості. Активність особистості та її джерела. Потреби, мотиви, інтереси, переконання, ідеали, установки як джерела активності особистості. Спрямованість особистості та її характеристика. Поняття «людина», особистість, «індивід», «індивідуальність» та співвідношення між ними. Поняття про саморегуляцію особистості. Прояви вольової саморегуляції. Самосвідомість особистості, її структура. Самооцінка і рівень домагань особистості. Розвиток, виховання і формування особистості.

Психологічний аналіз діяльності. Визначення діяльності, її основні види. Мета, зміст, форма і значення видів діяльності. Психологічна структура діяльності. Мікроструктура діяльності (мотив, ціль, засіб, результат). Знання, навички і вміння, їх характеристика і значення в структурі діяльності. Зовнішні і внутрішні компоненти діяльності. Спонуки до діяльності. Мета і мотиви діяльності. Теорії мотивації.

Поняття про спілкування. Зміст спілкування (знання, уміння та навички). Спілкування як умова формування особистості. Структура

спілкування: комунікація, інтеракція, перцепція. Ідентифікація. Рефлексія. Каузальна атрибуція. Ефекти сприймання. Різновиди спілкування. Психологічні механізми впливу у процесі спілкування: переконання, психічне зараження, навіювання, наслідування. Умови підвищення ефективності спілкування. Формування атракції.

Тема 5. Пізнавальна сфера особистості

Увага. Поняття про увагу. Фізіологічні основи уваги. уваги: стійкість, переключення, розподіл, обсяг. Види уваги: мимовільна, довільна, післядовільна. Взаємозв'язок якостей уваги і властивостей нервової системи. Умови привертання уваги. Підтримка уваги у процесі діяльності.

Відчуття. Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття; фізіологічні основи відчуттів; класифікація та закономірності відчуттів. Основні властивості відчуттів: адаптація, синестезія, сенсibilізація, вправність та взаємодія. Чутливість аналізатора, поріг чутливості. Відчуття і діяльність.

Сприймання. Поняття про сприймання, основні властивості сприймання (предметність, цілісність, константність, осмисленість). Фізіологічні основи сприймання; закони сприймання та процес його розвитку. Різновиди сприймань: сприймання простору, часу, відстані, спостереження і спостережливість і спрямованість особистості.

Мислення. Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Розумові дії та операції мислення: порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, класифікація, систематизація. Форми мислення: судження, міркування, умовивід і поняття. Процес розуміння. Процес розуміння і спрямованість людини. Операції і види мислення: наочно-дійове, наочно-образне, словесно-логічне. Індивідуальні особливості мислення.

Уява. Поняття про уяву. Випереджальне відображення у процесі уяви. Види уяви: мимовільна і довільна, репродуктивна і творча. Фантазія, марення, мрії. Фізіологічні основи уяви. Засоби і прийоми створення нових образів: типізація і гіперболізація, аглютинація, схематизація. Уява і творча діяльність.

Пам'ять. Поняття про пам'ять. Фізіологічні основи пам'яті. Види пам'яті. Генетична і прижиттєва пам'ять. Класифікація пам'яті. Процеси пам'яті. Запам'ятовування: мимовільне і довільне, механічне і логічне. Відтворення. Забування. Умови і прийоми підвищення ефективності пам'яті. Різноманітні підходи до визначення механізму пам'яті: фізіологічний, біологічний, психологічний. Крива запам'ятовування Еббінгауза. Форми відтворення: впізнавання, спогад, згадування, ремінісценція. Теорії забування.

Тема 6. Емоційно-вольова сфера особистості

Емоції і почуття. Поняття про емоції і почуття. Функції емоцій і почуттів. Фізіологічні основи емоцій і почуттів. Форми переживання почуттів. Класифікація емоцій. Емоційні властивості особистості. Соціальна обумовленість людських почуттів. Почуття й особистість. Вищі почуття: моральні, інтелектуальні, естетичні, праксичні. Можливості саморегуляції емоцій. Теорія емоцій. Психічні стани.

Воля. Поняття про волю. Функції волі. Воля як саморегуляція діяльності. Прояви волі. Потяги і бажання. Прагнення особистості. Ризик і його види. Вольові якості. Простий і складний вольовий акт. Структура складного вольового акту. Ухвалення рішення і його реалізація. Локус контролю. Взаємозв'язок мотивів і волі. Можливості самовиховання волі.

Тема 7. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Темперамент та його характеристика. Поняття про темперамент. Теорії темпераменту: гуморальна, конституціональна, фізіологічна. Тип вищої нервової діяльності та темперамент. Типи темпераменту. Прояв темпераменту у трудовій і навчальній діяльності. Темперамент й індивідуальний стиль діяльності. Вивчення проявів властивостей нервової системи.

Здібності. Поняття про здібності. Задатки і здібності. Здібності та діяльність. Види здібностей. Загальні й соціальні здібності. Рівні розвитку здібностей. Обдарованість. Талант. Геніальність. Умови розвитку здібностей: активність, навчання і виховання. Методи визначення здібностей. Формування здібностей. Роль інтересів і схильностей у формуванні здібностей. Спеціальні здібності і проблема їх розвитку.

Характер. Поняття про характер. Темперамент і характер. Характер та індивідуальність людини. Структура характеру. Риси характеру і становлення особистості. Виразні ознаки характеру. Вчинки і дії. Формування характеру.

Модуль 2. Вступ до спеціальності: психологія

Тема 1. Психологія, як професія та видатні психологи ХХ століття

Психологічна система діяльності включає в себе: мотиви вибору професії, цілі діяльності, програми діяльності, підсистему професійно важливих рис, інформаційну основу діяльності. Роль психолога у сучасному суспільстві. Сфери професійної діяльності спеціаліста – психолога: психолог – викладач, психолог – дослідник, психолог – практик. Види діяльності психолога: викладання, освіта, дослідницька діяльність, діагностика,

консультативна діяльність, діяльність психолога-тренера в тренінгах, експертна діяльність для вирішення задач психологічної експертизи, проектна діяльність, нормативно-стандартизуюча діяльність, управлінська діяльність. Професійні сфери психолога. Видатні психологи ХХ століття (Жан Піаже, Курт Левін, Сергій Рубінштейн, Лев Виготський, Зигмунд Фрейд, Карл Роджерс та інші).

Тема 2. Основні напрями, підходи та галузі психології.

Основні етапи становлення і розвитку психології як науки. 1 етап – психологія як наука про душу. 2 етап – психологія як наука про свідомість. 3 етап – психологія як наука про поведінку. 4 етап – психологія як наука, що вивчає чинники, закономірності і механізми психіки.

Основні напрями психології (психоаналіз, біхевіоризм, гештальтпсихологія, когнітивна психологія, гуманістична психологія, транс-персональна психологія).

Інші підходи в психології (психодрама, тілесно-орієнтований підхід, психосинтез).

Основні галузі сучасної психології (Загальна психологія. Історія психології, зоопсихологія, психогенетика, психофізіологія, нейропсихологія, патопсихологія, соціальна, педагогічна, вікова, політична, економічна, клінічна, юридична, психологія, етнопсихологія, психолінгвістика, психологія управління, реклами, праці, спорту, творчості та ін.).

Тема 3. Сучасна психологія: завдання і місце в системі наук

Базові категорії психологічної науки (Б.Ф. Ломов). Категорії психології: відображення (свідомість), діяльність, особистість, спілкування.

Завдання сучасної психології. Місце психології в системі наук.

Психологічна система діяльності: мотиви вибору професії, цілі діяльності, програми діяльності, підсистему професійно важливих рис, інформаційну основу діяльності. Роль психолога у сучасному суспільстві. Сфери професійної діяльності спеціаліста – психолога: психолог – викладач, психолог – дослідник, психолог – практик. Види діяльності психолога: викладання, освіта, дослідницька діяльність, діагностика, консультативна діяльність, діяльність психолога-тренера в тренінгах, експертна діяльність для вирішення задач психологічної експертизи, проектна діяльність, нормативно-стандартизуюча діяльність, управлінська діяльність. Професійні сфери психолога.

Тема 4. Мета, завдання, зміст і основні функції діяльності психолога

Мета роботи психолога як гуманна місія надання допомоги суспільству в забезпеченні психологічного здоров'я, створенні соціально-психологічних умов для розвитку кожної особистості. Особливості праці психолога.

Функції психолога як постійні завдання, що складають зміст його діяльності. Основні функції діяльності практичного психолога (психодіагностична, психокорекційна, психопрофілактична, розвиваюча, профорієнтаційна, психолого-просвітницька).

Психодіагностична функція та її здійснення в різних галузях роботи психолога.

Психологічна корекція. Рівні аналізу норми психічного розвитку як основа побудови психологічної корекції.

Психопрофілактична робота психолога та її випереджаючий характер. Психотренінг, психодрама, рольова гра як форми психокорекційної і психопрофілактичної роботи психолога.

Розвиваюча функція та її реалізація в роботі психолога (в закладах освіти, сім'ї, та ін.). Врахування рівня актуального і зони найближчого розвитку в роботі психолога з розвитку психічних процесів людини.

Робота з профорієнтації та соціально-професійної адаптації як функція психолога. Консультативна робота психолога.

Психолого-просвітницька функція психолога та її роль у підвищенні психологічної компетентності людей, гуманізації життя і праці. Методи психологічної просвіти.

Тема 5. Основні принципи професійної діяльності психолога

Основні принципи професійної діяльності психолога:

Принцип професійної компетентності (знання суті соціально-психологічних явищ і особливостей їх прояву в конкретних умовах і ситуаціях, досконале володіння психологічним інструментарієм);

Принцип не нанесення шкоди (не шкодить) (клієнту) взаємоповага психолога і клієнта, забезпечення безпеки для клієнта методик, що застосовує психолог, попередження неправильних дій замовника);

Принцип неупередженості (наукова обґрунтованість, об'єктивність у оцінці та інтерпретації даних, зваженість висновків);

Принцип конфіденційності (збереження таємниці результатів дослідження, коректне використання інформації психологічного характеру);

Принцип позитивно орієнтованої активності психолога (надання клієнту допомоги в реалізації позитивних цілей, творчого потенціалу, усунення того, що цьому заважає).

Тема 6. Вимоги до особистості психолога

Практичний психолог як суб'єкт професійної діяльності.

Професійна компетентність практичного психолога як система професійних знань, умінь і навичок, що забезпечують успішне виконання професійних функцій.

Психограма і акмеограма практичного психолога. Психологічні вимоги до його особистості: альтруїзм, гуманістична спрямованість, розвинута

емпатія, рефлексія, чутливість, експресивність, комунікативні, організаторські здібності, толерантність, критичність мислення, гнучкість, нестандартність мислення, оптимізм, віра в успіх, постійний самоаналіз як умова самовдосконалення.

Вимоги до обладнання кабінету психології.

Тема 7. Етичний кодекс практичного психолога

Базові знання психолога: суспільні та природні науки, психологія, педагогіка. Необхідні здібності психолога: концентрація та стійкість уваги, переключення і розподіл уваги, образна та словесно-логічна пам'ять, образне мислення, короткочасна та довготривала пам'ять, комунікативні здібності, вербальні здібності, ораторські здібності, здібність до самоконтролю. Необхідні особистісні риси, інтереси та нахили.

Моральні якості психолога. Інтелектуальні якості психолога. Комунікативні якості психолога. Самосвідомість психолога.

Етичні принципи роботи психолога. Етичний кодекс практичного психолога. Міжнародний етичний кодекс психолога.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування здійснюється у формі письмового тестування, яке проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Кожному вступнику надається 30 теоретичних питань одного із 30 екзаменаційних білетів. Відповідь на кожне тестове питання передбачає вибір однієї або декількох правильних відповідей. Відповіді не можуть містити виправлень. Відповіді, що містять виправлення або декілька варіантів відповідей, у тому випадку, якщо лише одна з них правильна, не зараховуються.

На виконання тестових завдань екзаменаційного білету відводиться 1 година 20 хвилин. За результатами вступних випробувань проводиться оцінка рівня фахових знань за наступними критеріями (див. табл. 1).

Таблиця 1

Критерії оцінювання знань абітурієнта на фаховому вступному випробуванні

За шкалою університету	Оцінка ECTS	Рівень	Характеристика відповідей абітурієнта
90 – 100	A	Високий	Завдання виконано повністю. Абітурієнт демонструє високий рівень знань матеріалу, володіє знаннями класичних та сучасних

			психологічних теорій, розуміє наукову термінологію. Обсяг правильно розв'язаних тестів ~ 100%.
82-89	B	Достатній	Завдання виконано повністю, але допущено незначну кількість помилок. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на достатньому рівні. Обсяг розв'язаних тестів у межах > 74%
74-81	C		
64-73	D	Задовільний	Допущені несуттєві помилки. Абітурієнт поверхово володіє знаннями з предметів, що призводить до обрання неправильних відповідей. Обсяг розв'язаних тестів у межах 60% - 73%
60-63	E		
35-59	Fx	Незадовільний	Допущено значну кількість суттєвих помилок. Обсяг розв'язаних тестів < 60%. Відповіді абітурієнта не мають безпосереднього відношення до поставленого запитання
0-34	F		

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав менш ніж 60 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів фахової атестаційної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою фахової атестаційної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

ПИТАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Модуль 1. Загальна психологія

1. Що є предметом психології? Які основні групи психічних явищ вона вивчає?
2. Які основні завдання стоять перед сучасною психологією?
3. Назвіть основні принципи наукового вивчення психіки.
4. У чому полягає активний характер психічного відображення?
5. Надайте визначення поняття «психіка».
6. Охарактеризуйте функції психіки.
7. Що таке свідомість і які її ознаки?
8. Що таке несвідоме і як воно пов'язане зі свідомістю?
9. Що є предметом вивчення в біхевіористичній психології?

10. На яких засад базується структурна психологія?
11. У чому полягає сутність концепції психоаналізу?
12. Охарактеризуйте галузі психології.
13. Охарактеризуйте основні і додаткові методи психологічного дослідження.
14. Охарактеризуйте експеримент як метод психології. Наведіть його переваги та недоліки.
15. Охарактеризуйте спостереження як метод психології. Наведіть його переваги та недоліки.
16. Охарактеризуйте методи опитування та їх переваги та недоліки.
17. У чому полягає суть методу тестів?
18. У чому полягає суть методу соціометрії?
19. Що для з'ясування психічних явищ дають кількісний та якісний аналіз результатів дослідження?
20. Назвіть етапи розвитку психіки.
21. Назвіть ознаки та умови розвитку людської свідомості.
22. Назвіть основні ознаки особистості.
23. Охарактеризуйте структуру особистості.
24. Як співвідносяться поняття «індивід», «особистість» та «індивідуальність»?
25. У чому полягає суть теорії активності З. Фрейда?
26. Що таке спрямованість особистості?
27. Що є джерелом і рушійною силою розвитку особистості?
28. У чому полягає докорінна відмінність поведінки тварин від діяльності людини?
29. Якими є основні компоненти діяльності?
30. Якими є характерні ознаки гри, навчання та праці як різновидів діяльності?
31. У чому полягає соціальна функція спілкування?
32. Охарактеризуйте функції спілкування: комунікативну, інтерактивну, перцептивну.
33. За якими принципами спілкування поділяють на різновиди?
34. Розкрийте сутність уваги: фізіологічні основи, види.
35. Як взаємопов'язані увага та діяльність людини?
36. У чому полягає особливість відчуттів як чуттєвої форми відображення дійсності?
37. Охарактеризуйте основні властивості відчуттів.
38. Назвіть основні пороги чутливості. Чим вони визначаються?
39. Який психічний процес називається сприйманням?
40. Як виявляється аперцепція у процесах сприймання?
41. У чому полягають специфічні особливості мислення як вищої форми пізнавальної діяльності?
42. Охарактеризуйте основні розумові операції.

43. За якими принципами мислення можна поділити на види?
Охарактеризуйте різновиди мислення.
44. Розкрийте сутність уяви: фізіологічні умови, види.
45. У чому полягає принципова відмінність між образами репродуктивної та продуктивної уяви?
46. У чому полягають особливості мрії як різновиду творчої уяви?
47. Пам'ять: сутність, фізіологічні основи, процеси.
48. За якими принципами пам'ять поділяють на різновиди?
49. У чому полягає відмінність короткочасної пам'яті від оперативної?
50. Назвіть основні умови продуктивного запам'ятовування.
51. У чому виявляються індивідуальні особливості пам'яті?
52. Емоції: сутність і види.
53. Охарактеризуйте моральні, інтелектуальні, естетичні та праксичні почуття.
54. Які об'єктивні та суб'єктивні чинники можуть впливати на настрій?
55. Визначте сутність психічних станів.
56. Охарактеризуйте структуру складної вольової дії.
57. У чому виявляються вольові якості людини?
58. Темперамент: основні властивості, типи.
59. У чому виявляються здібності особистості? Охарактеризуйте їх структуру, рівні розвитку, широту, рівні виявлення.
60. Які риси особистості поєднує в собі характер?

Модуль 2. Вступ до спеціальності: психологія

1. У чому полягає проблема предмету психології?
2. Дайте характеристику прикладної психології.
3. У чому полягає проблема відмінності прикладної та практичної психології?
4. Дайте характеристику наукової психології.
5. Як слід розуміти поняття «побутова психологія»?
6. Розкрийте взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології.
7. Назвіть галузі психології.
8. Яке місце психології в системі наук і з якими іншими дисциплінами вона пов'язана?
9. Охарактеризуйте основні принципи психології.
10. Назвіть видатних психологів.
11. Охарактеризуйте професійне призначення та умови використання фахівців за спеціальністю «Психологія»?
12. Яким же повинен бути психолог, на Вашу думку?
13. Які існують види діяльності професійного психолога?
14. Якими базовими знаннями повинні володіти психологи?
15. Які здібності і особисті риси повинні мати психологи?

16. Чим визначається рівень професіоналізму психолога?
17. Сформулюйте критерії професійної придатності до професійної діяльності практичного психолога.
18. Охарактеризуйте специфіку діяльності практичного психолога (об'єкт, засоби діяльності, результат).
19. Психодіагностична функція діяльності психолога: роль, сутність, загальна характеристика застосування.
20. Психокорекційна функція діяльності психолога: загальна характеристика.
21. Психопрофілактична функція діяльності психолога.
22. Розвиваюча функція: загальна характеристика, галузі застосування.
23. Профорієнтаційна функція в роботі психолога.
24. Психолого-просвітницька функція в діяльності психолога.
25. Професійна компетентність практичного психолога: визначення та основні складові.
26. Основні принципи діяльності практичного психолога: загальна характеристика.
27. Розкрийте роль Етичного кодексу психолога. Яка його структура?
28. Охарактеризуйте основні положення Етичного кодексу психолога.
29. Що таке професійна етика?
30. Якими є основні правила побудови відносин психолога і клієнта?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ананьев Б. Г. О проблемах современного человекознания / Б. Г. Ананьев. – [2-е изд.]. – СПб. : Питер, 2001. – 350 с.
2. Анастаси А. Психологическое тестирование / А. Анастаси, С. Урбина. – СПб. : Питер, 2001. – 260 с.
3. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 256 с.
4. Варій М. Й. Загальна психологія : підручник / М. Й. Варій : Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності. – 4- те вид., виправл. і доповн. – К. : Знання, 2014. – 1047 с.
5. Варій М. Й. Психологія особистості: Навч. пос. / М.Й. Варій. – К.: «Центр учбової літератури», 2008. – 592 с.
6. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум(навчальний посібник). - Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. - 208 с.
7. Загальна психологія : Навч. вид. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К. : А.П.Н., 2005. – 420 с.
8. Максименко С. Д. Загальна психологія / С. Д. Максименко, В. О. Соловієнко. – К. : МАУП, 2007. – 256 с.

9. Мануал до атестації здобувачів вищої освіти бакалаврського та магістерського рівнів зі спеціальності 053 «Психологія» / Лушин П. В., Сухенко Я. В., Хілько С. О., Шевченко С. В. Київ, 2020. 92 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/719295>

10. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] : навчальний посібник / В.П. Москалець. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 416 с.

11. Основи психології / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – [3-тє вид.]. – К. : Либідь, 1997. – 426 с.

12. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. / А. С. Москальова, О. В. Брюховецька. - К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. - 216 с.

13. Рибалка В. В. Теорії особистості у вітчизняній психології та педагогіці: Навчальний посібник – Одеса: Букаєв Вадим Вікторович, 2009. – 575 с.

14. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии . — СПб. : Питер, 2000. – 450 с.

15. Савчин М. В. Загальна психологія /М. В. Савчин. – К. : 2011. – 464 с.

16. Трофімов Ю.Л. Психологія / Ю. Л. Трофімов. - Підручник. - К.: Либідь, 2008. - 560 с.

ЗРАЗОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Рівень вищої освіти - **перший (бакалаврський)**

Галузь знань - **05 «Соціальні та поведінкові науки»**

Спеціальність - **053 «Психологія»**

Освітня програма - **«Психологія»**

Екзменаційний білет № 1 фахового вступного випробування

1. Слово «психологія» в перекладі з грецької означає:

- а) наука про душу;
- б) наука про свідомість;
- в) наука про мислення.

2. Психологічні знання носять інтуїтивний характер, це:

- а) науково психологія;
- б) життєва психологія;

3. Комплекс дисциплін, спрямований на виявлення надприродних психічних здібностей людей, тварин і рослин, феноменів життя після смерті з використанням наукової методології, відноситься до:

- а) наукової психології;
- б) життєвої психології;
- в) парапсихології;
- г) експериментальної психології.

4. Систематизацією експериментальних даних, здобутих в різних галузях психологічної науки, розробкою фундаментальних теоретичних проблем психології, формулюванням основних принципів, категорій, понять, закономірностей, займається:

- а) загальна психологія;
- б) експериментальна психологія;
- в) соціальна психологія;
- г) порівняльна психологія.

5. Соціальна психологія досліджує:

- а) формування психологічних категорій і понять упродовж існування наукової психології;
- б) філогенетичні форми психічного життя;
- в) психічні явища у процесі взаємодії людей у великих та малих суспільних групах;
- г) закономірності розвитку психіки тварин і людини.